

ผลกระทบต่อผู้พักอาศัยและผู้ประกอบกิจการหอพักอันเกิดจาก การบังคับใช้พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2558

The impacts on residents and operators of dormitory caused by enforcement of the Dormitory Act B.E. 2558

ศิริชัย กุมารจันทร์ (Sirichai Kumanchan)¹

บทคัดย่อ

เมื่อการเช่าที่อยู่อาศัยประเภทหอพักเป็นที่นิยม จึงมีความจำเป็นต้องมีกฎหมายมาควบคุมการประกอบกิจการหอพัก ซึ่งแต่เดิมกฎหมายว่าด้วยหอพักในประเทศไทยคือพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 ปัจจุบันประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพการเมือง เศรษฐกิจ และการศึกษา ทำให้กฎหมายที่บังคับใช้อยู่เดิมนั้นล้าสมัยไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบันจึงได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติดังกล่าวและตราพระราชบัญญัติหอพักขึ้นมาใหม่เรียกว่า “พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2558” แต่การใช้บังคับพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2558 ที่ออกมาแทนกฎหมายหอพักเดิมนั้น กำหนดให้หอพักเอกชนสามารถรับผู้พักได้เฉพาะผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ไม่สูงกว่าปริญญาตรีและมีอายุไม่เกิน 25 ปี หากหอพักเอกชนฝ่าฝืนจะเป็นความผิดและมีโทษทางอาญา ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรายได้ของผู้ประกอบกิจการหอพักเอกชน เนื่องจากสามารถรับผู้พักได้เฉพาะผู้พักที่เป็นนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาตรีและมีอายุไม่เกิน 25 ปี เท่านั้น

คำสำคัญ : หอพัก, กฎหมายหอพัก, การบังคับใช้

¹อาจารย์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง
E-mail: sirichai.lawtsu@gmail.com

Abstract

When rental dormitory is popular nowadays, there is the need to have a specific regulation to control the operation of dormitory business. In the past Thailand had Act of Dormitory B.E. 2507. According to the developments of politic, economic and education, it reflects the previous mentioned regulation. Therefore, the act was terminated and they regulated a new act called “The Act of Dormitory B.E.2558.” But the enforcement of the Act of Dormitory B.E.2558 which replaces the previous law showed that the private dormitories can accept specifically students in university aged not over 25 years old. If the private dormitory operators violate there are offenses and criminal penalties. This may affect the income to business of private dormitory operators because they can support only guests that are undergraduates and students not over than 25 years old.

Keywords : Dormitory, Dormitory Law, Enforcement

บทนำ

มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่มีการอาศัยอยู่ร่วมกันอย่างเป็นหมวดหมู่ ไม่ได้ใช้ชีวิตอยู่เพียงคนเดียวตามลำพัง เนื่องจากมนุษย์ต้องทำกิจกรรมร่วมกันอยู่ตลอดเวลา ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเพื่อพัฒนาการเจริญเติบโต และการเรียนรู้ เพื่อดำรงชีวิตอยู่ในโลกนี้ได้อย่างปลอดภัย ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อมนุษย์ในการดำรงชีวิตมี 4 ประการ คือ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค (มนตรี แย้มกสิกร, 2542, น. 1) ซึ่งหากขาดอย่างหนึ่งอย่างใดไปมนุษย์จะดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างไม่สมบูรณ์ กล่าวคือ หากมนุษย์ไม่มีอาหารเพื่อบริโภคเพียงพอต่อความต้องการของร่างกายจะดำรงชีวิตได้เพียงไม่กี่วัน หากมีอาหารแต่ไม่มีเครื่องนุ่งห่มที่จะห่อหุ้มและป้องกันร่างกายตามความเหมาะสมเพื่อให้ความอบอุ่นป้องกันอากาศหนาวเย็นหรือแสงแดด หากไม่สบายร่างกายมีบาดแผลได้รับความเจ็บปวดก็ต้องมียารักษาโรคเพื่อบรรเทาอาการเมื่อเจ็บป่วยหรือเพื่อให้หายขาดจากโรคที่เจ็บป่วยอยู่ และอีกสิ่งหนึ่งที่ถือว่ามีสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน คือ “ที่อยู่อาศัย” หากมนุษย์มี 3 ประการที่กล่าวมา

แต่ไม่มีที่อยู่อาศัยในสภาพที่เหมาะสม เพื่อใช้หลบนอน พักพิง หลบแดดฝน หรือสัตว์ร้ายต่าง ๆ ที่จะมาทำอันตราย การดำรงชีวิตของมนุษย์ก็จะไม่สมบูรณ์ มนุษย์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียู่อาศัยที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิต

มนุษย์จะแสวงหาถิ่นฐานที่อยู่อาศัยที่มีความมั่นคงปลอดภัย และเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตมากที่สุด ที่อยู่อาศัยของมนุษย์จะมีความแตกต่างกันไปตามสภาพสังคม เศรษฐกิจ ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม สภาพความเป็นอยู่ ตลอดจนอิทธิพลของความเจริญทางด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ (เคอรี่ตัน กิ่งสกุล, 2544, น. 2) ซึ่งที่อยู่อาศัย ไม่ได้มีความหมายเพียงที่อยู่อาศัยหลบนอนเท่านั้น แต่ยังมียุคประกอบหลายอย่างที่จะอำนวยความสะดวกให้กับผู้อยู่อาศัย เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ อากาศที่ถ่ายเทสะดวก และยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เท่าที่มนุษย์จำเป็นต้องมีและสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่มนุษย์ขาดไม่ได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์จะต้องมียู่อาศัย ซึ่งหากไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองก็ต้องไปพักอาศัยกับผู้อื่น เช่าห้องพักในแมนชั่นหรือพาร์ตเมนต์ต่าง ๆ ยิ่งโดยเฉพาะนักเรียน นักศึกษาที่ต้องเดินทางจากถิ่นกำเนิดเพื่อพักอาศัยอยู่ใกล้สถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นในจังหวัดใหญ่ ๆ ที่มีโรงเรียน สถานศึกษา และโดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร ซึ่งถือได้ว่าเป็นศูนย์รวมความเจริญในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งจังหวัดที่มีสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงจะมีผู้นิยมเข้าไปศึกษากันมากขึ้น ทำให้ที่อยู่อาศัยไม่เพียงพอ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2525, น. 3) ซึ่งผู้ที่ต้องการที่อยู่อาศัยไม่ได้หมายความว่ารวมถึงแต่เฉพาะนักเรียน นักศึกษาเท่านั้น แต่ยังหมายความว่าผู้สำเร็จการศึกษาที่ยังไม่กลับภูมิลำเนา คนว่างงาน ผู้ไม่มีบ้านเป็นของตนเองหรือแม้แต่ผู้ที่มีบ้านแต่ไม่อยากจะเดินทางไปสถานศึกษา หรือไปทำงานก็จำเป็นต้องมีที่อยู่อาศัยด้วยกันทั้งนั้น โดยเฉพาะการเช่าที่อยู่อาศัยประเภท “หอพัก” จึงอาจถือได้ว่าหอพักเปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองของผู้พักอาศัย

เมื่อการเช่าที่อยู่อาศัยประเภท “หอพัก” เป็นทางเลือกที่ได้รับความนิยมของผู้พักในยุคปัจจุบัน ทำให้มีการประกอบกิจการหอพักมากขึ้นตามไปด้วยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการกฎหมายมาควบคุมการประกอบกิจการหอพัก เดิมกฎหมายว่าด้วยหอพักของประเทศไทยได้ใช้บังคับเป็นครั้งแรกตั้งแต่ พ.ศ. 2507 ซึ่งสาระสำคัญและรายละเอียดเกี่ยวกับการประกอบกิจการหอพักตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 นั้นล้าสมัยและมีข้อบกพร่องไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงของสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และการศึกษา จึงได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยได้ตราพระราชบัญญัติหอพักฉบับใหม่ขึ้นใช้บังคับเรียกว่า “พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2558” เป็นการกำหนดแนวทางและวิธีการกำกับดูแล

การประกอบกิจการหอพักให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างการศึกษากับแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 (อุททอง แซ่เจี๋ยภูทกสิกรณ์, 2560, น. 2) และได้กำหนดให้โอนอำนาจในการกำกับดูแลการประกอบกิจการหอพักให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้รายได้จากบรรดาค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และรายได้อื่น ๆ เกี่ยวกับการประกอบกิจการหอพักตามพระราชบัญญัตินี้ตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่หอพักนั้นตั้งอยู่

แต่อย่างไรก็ตาม การใช้บังคับพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2558 ที่ออกมาแทนกฎหมายหอพักเดิมนั้น กำหนดให้หอพักเอกชนสามารถรับผู้พักได้เฉพาะผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ไม่สูงกว่าปริญญาตรีและมีอายุไม่เกิน 25 ปี หากหอพักเอกชนฝ่าฝืนจะเป็นความผิดและมีโทษทางอาญา ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรายได้ของผู้ประกอบกิจการหอพักเอกชน เนื่องจากสามารถรับผู้พักได้เฉพาะผู้พักที่เป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีและมีอายุไม่เกิน 25 ปี เท่านั้น (ทศพร มุรัตน์, 2559, น. 1) ทำให้ผู้ที่เป็นิสิตนักศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีและมีอายุเกิน 25 ปี ไม่สามารถอาศัยอยู่ในหอพักได้ ซึ่งบพบัญญัติดังกล่าวอาจก่อให้เกิดปัญหาแก่ผู้ประกอบกิจการหอพักเอกชน ซึ่งมีสาระสำคัญดังจะกล่าวต่อไปนั้

1. บททั่วไป

1.1 ลักษณะหอพัก

พระราชบัญญัตินี้ ได้จำแนกลักษณะของหอพักออกเป็น 2 ประเภทได้แก่

1. หอพักสถานศึกษา คือ หอพักที่ผู้ประกอบกิจการหอพักเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ อันได้แก่โรงเรียน วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย แต่ไม่รวมถึงสถาบันหรือมหาวิทยาลัยของรัฐที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

2. หอพักเอกชน คือ หอพักที่ผู้ประกอบกิจการหอพักเป็นบุคคลทั่วไปซึ่งมิใช่สถานศึกษา

1.2 ผู้ประกอบกิจการหอพักและผู้จัดการหอพัก

1. ผู้ประกอบกิจการหอพัก คือ ผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการหอพักตามพระราชบัญญัตินี้

2. ผู้จัดการหอพัก คือ ผู้มีหน้าที่ควบคุมดูแลหอพักสถานศึกษาหรือหอพักเอกชนตามพระราชบัญญัตินี้

1.3 ประเภทหอพัก

พระราชบัญญัตินี้ ได้จำแนกประเภทของหอพักออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ หอพักชาย และหอพักหญิง

1.4 การจัดทำสัญญาเช่า การเรียกเก็บเงินค่าเช่าล่วงหน้า และการเรียกเก็บเงินประกัน

1) ผู้ประกอบกิจการหอพักต้องทำสัญญาเช่าเป็นหนังสือระหว่างผู้ประกอบกิจการหอพักและผู้พักตามแบบที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(1) ชื่อและที่อยู่ของผู้ประกอบกิจการหอพักและผู้พัก

(2) วันที่ทำสัญญา

(3) ระยะเวลาการเข้าพักต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งภาคการศึกษาหรือตามระยะเวลาที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(4) ความยินยอมของผู้ปกครองในกรณีที่ผู้พักเป็นผู้เยาว์

2) ผู้ประกอบกิจการหอพักเรียกเก็บเงินค่าเช่าล่วงหน้าได้ไม่เกินอัตราค่าเช่า 3 เดือนและให้นำเงินค่าเช่าล่วงหน้านี้นับเป็นค่าเช่า 3 เดือนสุดท้ายของสัญญาเช่า ในกรณีที่ผู้พักขอยกเลิกสัญญาก่อนครบกำหนดระยะเวลาตามสัญญาเช่า ผู้พักจะขอเงินค่าเช่าล่วงหน้าที่คืนจากผู้ประกอบกิจการหอพักไม่ได้ ตัวอย่างเช่น กำหนดเช่าหอพักระยะเวลา 12 เดือน เริ่มสัญญาในเดือนมกราคม อัตราค่าเช่าเป็นรายเดือน เดือนละ 3,000 บาท ผู้ประกอบกิจการหอพักสามารถเรียกเก็บเงินค่าเช่าล่วงหน้าได้ไม่เกิน 9,000 บาท โดยค่าเช่าล่วงหน้านี้นับไปชำระเป็นค่าเช่าเดือนตุลาคม พฤศจิกายน และเดือนธันวาคม ซึ่งเป็น 3 เดือนสุดท้ายของสัญญาเช่า

3) ผู้ประกอบกิจการหอพักอาจเรียกเก็บเงินประกันจากผู้พักได้ ซึ่งเงินประกันตามพระราชบัญญัตินี้ หมายความว่า เงินที่ผู้พักวางไว้กับผู้ประกอบกิจการหอพักเพื่อประกันความเสียหายที่ผู้พักก่อให้เกิดขึ้นแก่ทรัพย์สินที่ผู้ประกอบกิจการหอพักจัดไว้ให้ผู้พักใช้สอยไม่เกินอัตราค่าเช่า 1 เดือนและผู้ประกอบกิจการหอพักต้องคืนเงินประกันหลังจากได้หักค่าเสียหายแล้วคืนให้แก่ผู้พักในวันที่ยกเลิกสัญญาเช่าสิ้นสุดลง

ตัวอย่างเช่น กำหนดเช่าหอพักอัตราค่าเช่าเป็นรายเดือน เดือนละ 3,000 บาท ผู้ประกอบกิจการหอพักสามารถเรียกเก็บเงินประกันได้ไม่เกิน 3,000 บาท และผู้ประกอบกิจการหอพักต้องคืนเงินประกันหลังจากได้หักค่าเสียหายแล้วคืนให้แก่ผู้พักในวันที่สัญญาเช่าสิ้นสุดลง

2. การประกอบกิจการหอพัก

2.1 หอพักสถานศึกษา

พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้สถานศึกษาที่ประสงค์จะประกอบกิจการหอพัก ต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน โดยสถานศึกษาที่จะได้รับใบอนุญาตต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- 1) ชื่อและประเภทของหอพัก
- 2) สถานที่ตั้ง สิ่งแวดล้อม และสุขลักษณะของหอพัก
- 3) ห้องนอน ห้องน้ำ และห้องส้วม
- 4) สถานที่สำหรับรับประทานอาหารหรือต้อนรับผู้เยี่ยมชม และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นสำหรับผู้พัก
- 5) ระบบสาธารณูปโภคและระบบการรักษาความปลอดภัย

2.2 หอพักเอกชน

พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ผู้ที่จะประสงค์จะประกอบกิจการหอพักเอกชน ต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน โดยผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักเอกชน ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

- 1) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
- 2) มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์
- 3) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- 4) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
- 5) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- 6) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่า เป็นผู้กระทำความผิดในความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน หรือความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

7) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักในระยะเวลา 5 ปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

8) ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคล ผู้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติดังกล่าวตามข้างต้นเช่นกัน

โดยผู้ประกอบการหอพักเอกชนที่จะได้รับใบอนุญาตต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- 1) ชื่อและประเภทของหอพัก
- 2) จำนวนห้องพัก
- 3) สถานที่ตั้ง สิ่งแวดล้อม และสุขลักษณะของหอพัก
- 4) ห้องนอน ห้องน้ำ และห้องส้วม
- 5) สถานที่สำหรับรับประทานอาหารหรือต้อนรับผู้เยี่ยมเยือน และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นสำหรับผู้พัก

6) ระบบสาธารณูปโภคและระบบการรักษาความปลอดภัย
ทั้งนี้ หอพักเอกชนให้ผู้พักได้เฉพาะผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ไม่สูงกว่าระดับปริญญาตรี เว้นแต่หอพักที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับสถานศึกษาให้ผู้พักซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาระดับพื้นฐานได้ด้วย

3. การจัดการหอพัก

3.1 หน้าที่ของผู้ประกอบการหอพัก

- 1) ผู้ประกอบการหอพักต้องแสดงใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักไว้ในที่เปิดเผย และเห็นได้ง่าย ณ หอพักนั้น
- 2) ผู้ประกอบการหอพักต้องจัดให้มีการประกันภัยเพื่อคุ้มครองชีวิตร่างกาย และทรัพย์สินของผู้พัก
- 3) ผู้ประกอบการหอพักสถานศึกษาที่มีผู้พักอยู่ในระหว่างการศึกษาระดับพื้นฐาน ต้องจัดให้มีอาหารที่ถูกละเมิดและเพียงพอสำหรับผู้พักดังกล่าวอย่างน้อยวันละ 2 มื้อ
- 4) ผู้ประกอบการหอพักต้องจัดให้มีระเบียบประจำหอพักติดประกาศไว้โดยเปิดเผยและเห็นได้ง่ายภายในหอพักซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- (1) การรับผู้พัก
 - (2) อัตราค่าห้องเช่า เงินค่าเช่าล่วงหน้า เงินประกัน และค่าบริการอื่น ๆ ที่เรียกเก็บจากผู้พัก
 - (3) เวลาเข้าออกหอพัก
 - (4) หลักเกณฑ์การเยี่ยมผู้พัก
 - (5) การไปพักที่อื่นเป็นการชั่วคราว
 - (6) การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันของผู้พัก
 - (7) ชื่อผู้ประกอบการหอพักและผู้จัดการหอพัก
 - (8) เวลาทำการของหอพัก
- 5) ผู้ประกอบการหอพักต้องจัดให้มีป้ายชื่อเป็นอักษรไทย ซึ่งมีคำว่า “หอพัก” นำหน้า และตามด้วยประเภทของหอพัก โดยป้ายดังกล่าวต้องมีขนาดที่เหมาะสมและติดไว้ ณ หอพักในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่ายจากภายนอกหอพัก
- 6) ผู้ประกอบการหอพักต้องจัดให้มีการตรวจสอบประวัติคนที่จะรับเข้าทำงานในหอพักว่าไม่มีประวัติอาชญากรรม ไม่เป็นโรคติดต่อหรือนำรังเกียจและคนดูแลห้องพักของหอพักหญิงต้องเป็นเพศหญิง
- 7) ผู้ประกอบการหอพักต้องเก็บรักษาทะเบียนผู้พักไว้เป็นเวลาอย่างน้อย 2 ปีนับแต่วันที่สัญญาเช่าสิ้นสุดลง โดยจะเก็บไว้ในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือรูปแบบใดก็ได้ และพร้อมให้อยู่ในสภาพที่สามารถตรวจสอบได้

3.2 หน้าที่ของผู้จัดการหอพัก

- 1) ดูแลไม่ให้บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้พักเข้าไปในห้องพัก ก่อนได้รับอนุญาตจากผู้จัดการหอพัก
- 2) ดูแลไม่ให้มีการเล่นการพนัน เสพสุรา หรือยาเสพติดในหอพัก
- 3) ดูแลไม่ให้มีการกระทำความผิดหรือเชื่อได้ว่าการสมคบกันหรือร่วมกันกระทำการอันมิชอบด้วยกฎหมาย
- 4) ดูแลไม่ให้ผู้พักก่อความรำคาญแก่ผู้พักอื่นหรือผู้ที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงกับหอพัก
- 5) ให้ความช่วยเหลือและแจ้งให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองของผู้พักทราบโดยทันที ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้พักได้รับอันตรายเพราะเจ็บป่วยหรือเหตุอื่นใด
- 6) แจ้งให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองของผู้พักทราบในกรณีที่ผู้พักไปพักที่อื่นโดยไม่แจ้งให้ทราบ

7) แจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบในกรณีที่มีการเล่นการพนัน เสพสุรา หรือยาเสพติดในหอพัก หรือมีการกระทำความผิดเชื่อได้ว่าการสมคบกันหรือร่วมกันกระทำการอันมิชอบด้วยกฎหมาย

8) ผู้จัดการหอพักเอกชนต้องแสดงใบอนุญาตผู้จัดการหอพักไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ หอพักนั้น

9) ผู้จัดการหอพักต้องจัดทำทะเบียนผู้พักแต่ละรายและส่งให้แก่นายทะเบียนทราบ ภายใน 7 วันนับแต่วันที่มีการทำสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าสิ้นสุดลง โดยทะเบียนผู้พักต้องมีรายการดังต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

- (1) ชื่อ อายุ และเพศของผู้พัก
- (2) เลขประจำตัวประชาชนหรือเลขประจำตัวคนต่างด้าวของผู้พัก
- (3) ชื่อสถานศึกษาของผู้พัก
- (4) ชื่อและที่อยู่ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของผู้พัก
- (5) วันที่เข้าอยู่ในหอพัก
- (6) ลายมือชื่อผู้พัก

3.3 อายุของใบอนุญาตประกอบกิจการหอพัก

1) ใบอนุญาตให้ประกอบกิจการหอพักเอกชน มีอายุ 5 ปี นับแต่วันที่ออกใบอนุญาต ซึ่งการต่ออายุใบอนุญาต สามารถยื่นคำขอต่อนายทะเบียนก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ

2) ใบอนุญาตผู้จัดการหอพักเอกชนให้มีอายุ 2 ปี นับแต่วันที่ออกใบอนุญาต ซึ่งการต่ออายุใบอนุญาต สามารถยื่นคำขอต่อนายทะเบียนก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ

4. อำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่

4.1 นายทะเบียน

พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ.2558 นี้กำหนดให้ “นายทะเบียน” หมายความว่า

- 1) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล
- 2) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
- 3) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร
- 4) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา

5) ผู้บริหารท้องถิ่นหรือหัวหน้าคณะผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง สำหรับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

4.2 พนักงานเจ้าหน้าที่

พระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้ “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

4.3 อำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่

- 1) เข้าไปในหอพักเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- 2) เข้าไปในหอพัก หรือเข้าไปในสถานที่ใด ๆ เพื่อตรวจสอบในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการประกอบกิจการหอพักโดยไม่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องเข้าไปในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกเท่านั้น และต้องไม่กระทำการอันเป็นการรบกวนหรือก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้พักหรือผู้ซึ่งอาศัยอยู่ในสถานที่นั้น และต้องแสดงบัตรประจำตัวประชาชนต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกครั้ง
- 3) เรียกผู้ประกอบกิจการหอพัก ผู้จัดการหอพัก หรือบุคคลที่ทำงานในหอพักมาให้ถ้อยคำ หรือชี้แจงหรือส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับการจัดการหอพัก
- 4) เพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักได้เมื่อปรากฏเหตุ ดังนี้
 - (1) หอพักที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ภายหลังจากการได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการหอพัก
 - (2) ผู้ประกอบกิจการหอพักขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

5. บทกำหนดโทษ

5.1 กรณีหอพักที่ไม่ได้ขออนุญาตหรือไม่จดทะเบียน

- 1) ใช้คำว่า “หอพัก” ในสถานที่ของตนโดยไม่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการหอพัก ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 50,000 บาท และปรับอีกวันละไม่เกิน 5,000 บาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่
- 2) สถานศึกษาใดประกอบกิจการหอพักโดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 100,000 บาท และปรับอีกวันละไม่เกิน 10,000 บาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

3) ผู้ใดประกอบกิจการหอพักโดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับและปรับอีกวันละไม่เกิน 10,000 บาท ตลอดระยะเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

5.2 กรณีผู้ประกอบการหอพัก และผู้จัดการหอพักฝ่าฝืน กรณีดังต่อไปนี้

1) ผู้ประกอบกิจการหอพักรับผู้พักที่เป็นนักเรียนนักศึกษาชาย-หญิงปะปนกันในหอพักต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่เกิน 50,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2) ผู้ประกอบกิจการหอพักไม่จัดทำสัญญาเช่าเป็นหนังสือระหว่างผู้ประกอบการหอพักกับผู้พักตามแบบที่คณะกรรมการประกาศกำหนดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 50,000 บาท

3) ผู้ประกอบกิจการหอพักเรียกเก็บเงินค่าเช่าล่วงหน้าเกินอัตราค่าเช่า 3 เดือน หรือเงินประกันเกินอัตราค่าเช่า 1 เดือน หรือไม่นำเงินค่าเช่าล่วงหน้าหักเป็นค่าเช่า 3 เดือนสุดท้ายของสัญญา ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 100,000 บาท

4) ไม่คืนค่าเช่าล่วงหน้าหรือเงินประกันให้แก่ผู้พักตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท และปรับอีกวันละไม่เกิน 1,000 บาท ตลอดระยะเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

5) ผู้ประกอบกิจการหอพักเอกชนรับผู้พักที่ไม่ได้อยู่ในระหว่างการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรีต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 100,000 บาท

6) ผู้ประกอบกิจการหอพักไม่แสดงใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ หอพักนั้น หรือในกรณีใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายและไม่แจ้งต่อนายทะเบียนภายใน 15 วันต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท

7) ผู้ประกอบกิจการหอพักดัดแปลงหอพักในลักษณะของการดัดแปลงอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือนหรือปรับไม่เกิน 20,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

8) ผู้ประกอบกิจการหอพักเปลี่ยนชื่อหรือประเภทของหอพักโดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน, ไม่จัดให้มีผู้จัดการหอพักเป็นผู้มีหน้าที่ควบคุมดูแลหอพักหรือฝ่าฝืนให้ผู้ขายดูแลหอพักหญิงต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 20,000 บาทและปรับอีกวันละไม่เกิน 2,000 บาทตลอดระยะเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

9) ผู้ประกอบกิจการหอพักไม่แจ้งต่อนายทะเบียนตามระยะเวลาที่กำหนดในการแจ้งการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้จัดการหอพัก ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 5,000 บาทและปรับอีกวันละไม่เกิน 500 บาท ตลอดระยะเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

10) ผู้จัดการหอพักของหอพักเอกชน ทำหน้าที่โดยไม่มีใบอนุญาตจากนายทะเบียน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่เกิน 50,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

11) ผู้จัดการหอพักของหอพักเอกชนไม่แสดงใบอนุญาตผู้จัดการหอพักไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ หอพักนั้น หรือในกรณีใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายและไม่แจ้งต่อนายทะเบียนภายใน 15 วันต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท

12) ผู้ประกอบกิจการหอพักไม่จัดให้มีการประกันภัยเพื่อคุ้มครองชีวิตร่างกายและทรัพย์สินของผู้พักต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 300,000 บาท

13) ผู้ประกอบกิจการหอพักไม่จัดให้มีอาหารที่ถูกอนามัยและเพียงพอสำหรับผู้พักที่อยู่ในระหว่างการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ไม่จัดให้มีระเบียบประจำหอพักปิดประกาศไว้โดยเปิดเผยและเห็นได้ง่ายภายในหอพัก, ไม่จัดให้มีป้ายชื่อหอพักในขนาดที่เหมาะสมและติดไว้ ณ หอพักนั้นในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่ายจากภายนอกหอพัก, ไม่มีการตรวจสอบประวัติผู้ที่ได้รับเข้าทำงานในหอพัก, ฝ่าฝืนให้ผู้ขายดูแลหอพักหญิง, ไม่จัดให้มีระบบการป้องกันอัคคีภัยตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร, ไม่จัดให้มีแผนผังทางหนีไฟและป้ายทางออกฉุกเฉินในแต่ละชั้นของหอพัก, ไม่จัดให้มียาและเวชภัณฑ์ที่จำเป็นไว้ในหอพัก, ไม่จัดให้มีการดูแลความสะอาดด้านสุขลักษณะและอนามัยของหอพักให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข หรือไม่เก็บรักษาทะเบียนของผู้พักไว้ภายใน 2 ปีนับแต่วันที่สัญญาเช่าสิ้นสุดลง ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 50,000 บาท

14) ผู้จัดการหอพักหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้จัดการหอพักไม่จัดให้มีระบบการป้องกันอัคคีภัยตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร, ไม่จัดให้มีแผนผังทางหนีไฟและป้ายทางออกฉุกเฉินในแต่ละชั้นของหอพัก, ไม่จัดให้มียาและเวชภัณฑ์ที่จำเป็นไว้ในหอพัก, ไม่จัดให้มีการดูแลความสะอาดด้านสุขลักษณะและอนามัยของหอพักให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข, ไม่จัดทำทะเบียนผู้พักและส่งให้แก่นายทะเบียนทราบภายใน 7 วันนับแต่วันที่มีการทำสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าสิ้นสุดลง, ไม่ดูแลปล่อยปละละเลยให้บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้พักเข้าหอพัก, ปล่อยปละละเลยให้ผู้พักก่อความรำคาญแก่ผู้พักอื่นหรือผู้ที่อยู่อาศัย

ใกล้เคียงกับหอพัก, ไม่แจ้งให้ผู้ปกครองของผู้พักทราบโดยทันทีเมื่อปรากฏว่าผู้พักได้รับอันตรายเพราะเจ็บป่วยหรือเพราะเหตุอื่นใด หรือไม่แจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบเมื่อปรากฏว่ามีการเล่นการพนัน เสพสุรา ยาเสพติด หรือมีการกระทำความผิดอื่นใด ซึ่งเชื่อว่าการมีมาตรการควบคุมหรือร่วมกันกระทำการอันมิชอบด้วยกฎหมายในหอพักต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท

15) ขัดขวางหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่หรือไม่อำนวยความสะดวกแก่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือนหรือปรับไม่เกิน 20,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

6. การใช้บังคับกฎหมายหอพัก

พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2558 ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 120 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2558 ทำให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 21 สิงหาคม 2558 เป็นต้นมา ซึ่งผู้ใดประกอบกิจการหอพักโดยไม่ได้รับใบอนุญาตอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักภายใน 30 วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตแล้ว ให้ประกอบกิจการหอพักต่อไปจนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตจากนายทะเบียน ในกรณีนี้ผู้ใดใช้คำว่า “หอพัก” ในสถานที่ของตนโดยไม่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เลิกใช้คำว่าหอพักภายใน 30 วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ส่วนใบอนุญาตหรือการอนุญาตใด ๆ ที่ได้ให้ไว้ตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 ที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุหรือถูกเพิกถอน และบรรดาคำขออนุญาตที่ได้ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ถือว่าเป็นคำขออนุญาตที่ได้ยื่นตามพระราชบัญญัตินี้และให้ดำเนินการเกี่ยวกับคำขออนุญาตดังกล่าวตามพระราชบัญญัตินี้

แต่อย่างไรก็ตามบทบัญญัติมาตรา 4 วรรคสาม ที่บัญญัติว่า “ผู้พัก” หมายความว่า ผู้ซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาระดับไม่สูงกว่าปริญญาตรีและมีอายุไม่เกินยี่สิบห้าปี” และบทบัญญัติมาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2558 บัญญัติว่า “หอพักเอกชน ให้รับผู้พักได้เฉพาะผู้ซึ่งศึกษาอยู่ระหว่างการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ไม่สูงกว่าปริญญาตรี...” ที่ออกมาแทนกฎหมายหอพักฉบับเดิมกลับกำหนดให้ หอพักเอกชนที่จดทะเบียนสามารถรับผู้พักได้เฉพาะผู้ซึ่งอยู่ในระหว่าง

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ไม่สูงกว่าระดับปริญญาตรีและมีอายุไม่เกิน 25 ปี หากฝ่าฝืนจะเป็นความผิดและมีโทษทางอาญา ซึ่งทำให้หอพักเอกชนจะไม่สามารถรับผู้พักที่มีอายุเกิน 25 ปี หรือเรียนในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีได้อีกต่อไปนั้น ทำให้ผู้ประกอบการหอพักอาจได้รับผลกระทบเรื่องรายได้ ขณะที่นิสิตนักศึกษาที่มีอายุเกิน 25 ปี และนิสิตนักศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีก็จะพักอาศัยในหอพักไม่ได้อีกต่อไป อันอาจส่งผลกระทบไปถึงหอพักมหาวิทยาลัยที่ให้เอกชนมาลงทุนซึ่งอาจจะไม่สามารถให้นิสิตนักศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีหรือแม้กระทั่งบุคลากรอยู่ในหอพักได้อีกต่อไป

7. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

7.1 บทสรุป

“พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2558” เป็นบทบัญญัติที่กำหนดแนวทางและวิธีการกำกับดูแลการประกอบกิจการหอพักให้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงของสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และการศึกษา เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างการศึกษา และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และได้โอนอำนาจในการกำกับดูแลการประกอบกิจการหอพักให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้รายได้จากบรรดาค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และรายได้อื่น ๆ เกี่ยวกับการประกอบกิจการหอพักตามพระราชบัญญัตินี้ตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่หอพักนั้นตั้งอยู่นั้น อาจส่งผลกระทบในแง่ของความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการใช้อำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2558 ได้

ประกอบกับบทบัญญัติบางประการของพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2558 ที่ออกมาแทนกฎหมายหอพักเดิมนั้น อาจก่อให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้ได้ เช่น บทบัญญัติที่กำหนดให้หอพักเอกชนสามารถรับผู้พักได้เฉพาะผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ไม่สูงกว่าปริญญาตรีและมีอายุไม่เกิน 25 ปี หากหอพักเอกชนฝ่าฝืนจะเป็นความผิดและระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรายได้ของผู้ประกอบการหอพักเอกชน เนื่องจากสามารถรับผู้พักได้เฉพาะผู้พักที่เป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีและมีอายุไม่เกิน 25 ปี เท่านั้น ไม่สามารถรับผู้พักที่เป็นนิสิตนักศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีและมีอายุไม่เกิน 25 ปีได้

7.2 ข้อเสนอแนะ

การกำหนดให้หอพักเอกชนสามารถรับผู้พักได้เฉพาะผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ไม่สูงกว่าปริญญาตรีและมีอายุไม่เกิน 25 ปีนั้น ส่งผลกระทบอย่างยิ่งต่อผู้ประกอบการหอพักเอกชนที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย จึงเห็นสมควรยกเลิกบทบัญญัติ มาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2558 ที่บัญญัติว่า “หอพักเอกชน ให้รับผู้พักได้เฉพาะผู้ซึ่งศึกษาอยู่ในระหว่างการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ไม่สูงกว่าปริญญาตรี...”

บรรณานุกรม

- เครือรัตน์ กิ่งสกุล. (2544). *มาตรการในการบังคับใช้กฎหมายหอพัก* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทศพร มุลรัตน์. (2559). *ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2558 ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย*. สืบค้น 3 ตุลาคม 2560, จาก <https://info.rdi.ku.ac.th/ThailandResearch/?itemID=812429>
- มนตรี แยมกสิกร. (2542). *รูปแบบของหอพักนักศึกษาสำหรับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2525). *การบริหารงานหอพัก นิสิตนักศึกษา หลักการปัญหาและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อุ๋ทอง แข็งเจริญกสิกรณ. (2560). *ปมจัดระเบียบหอชาย-หญิง น.ศ.ย้ายอยู่เป็นคู่ไม่มีปัญหา ระบุแต่ละคนมีหลากหลายเงื่อนไข*. สืบค้น 3 ตุลาคม 2560, จาก <https://deklanghong.com/content/2017/03/544>